

Nagy-
lötestü-
24-én
6, ven-
arokról
gyában
zabály-
napon
emlére
hatá-
netán
határ-

ber hó

tan,

S

OS

sz.

a

a.

ÓZ

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 244. szám.

Csütörtök, október 25.

Goluchovszki bukásához.

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, október 24.

Befejezett dolog lévén a külügyminiszter bukása, arról folyik mostanában a vita, vajjon csakugyan Magyarország ellensége és Ausztria meleg barátja volt-e Goluchovszki és mindjárt rájönnek a politikusok, s akik azok szeretnének lenni, hogy nem így áll a dolog, mivelhogy Ausztria ezen náluk is elterjedt hírek dacára nem hogy tartani akarta volna Goluchovszkit, de sőt közömbös magatartásával elősegítette és gyorsította bukását. Ez az ok pedig — ha jól látjuk a jelenségeket — az, hogy Ausztriában is úgy, mint nálunk, elégedetlenek külügyi képviselőnk eddigi rendszerével s ezen a téren is reformokat kívánnak.

Ausztria kifogásai külügyi politikánk eddigi rendszere ellen inkább gazdaságiak, Magyarországi inkább államjogiak. Nekünk gazdaságpolitikai szempontból ha vannak is reformköveteléseink a diplomáciával szemben, kívánságaink főképpen a paritás kiépítésére vonatkoznak úgy a külsőségeknek, mint a belső — személyi és adminisztratív — ügyekben. Ausztria azonban gazdasági kiépítést óhajt s mert ezen a téren a régi rendszert elavultnak tartotta, ezért fogadta hüvösen Goluchovszki lemondását.

Az évek folyamán az osztrák kereskedő és iparos rájött arra, hogy elmúlt az a kor, amikor a diplomatának csak reprezentálnia kellett.

A modern diplomácia azonban már nem itt tart. Franciaország, Anglia, Németország diplomatái valóságos gazdasági és kereskedelmi ügyvivők ma már, kik határozottan egyesítik egy kézben mindazokat a szálakat, melyek az idegen ország területén nemzetük vagy ott élő honfitársaik

érdekeihez kapcsolódnak. Chamberlain diplomatái, Vilmos császár követi valóságos nemzeti — üzletemberek. Ausztriának fejlett ipara van s ennél fogva eléggé fejlett kereskedelme is. Amíg csak ott tartott ez a szép ország, hogy iparcikkeivel a szomszédos kis népeket, köztük főként Magyarországot boldogította s kereskedelmének egyensúlya nem billent meg távolabbi export nélkül, addig a parádés külképviseletet nem nagyon sínylette meg. Az újabb időkben azonban az európai verseny hatása alatt már erősen érezte az állam hathatós támogatásának hiányát, melyet a csupán gazdasági hatáskörrel felruházott konzulátusok nem hirtak pótolni. Értzi Ausztria azt is, hogy nemsokára Magyarország vámelkülönítő törekvései is szerepet fognak játszani exportjában, részben talán ezért is tartja szükségesnek a sürgősebb rendszerváltozást. Ugy hisszük, nem csalódunk, ha a főntebb vázoltakban keressük azt az okot, mely Ausztriában az átalakulás szükségességét megérlette s amiért történt nagyrészt, hogy gróf Goluchovszki távozása nem keltett nagyobb emóciót.

Egyet akarunk tehát Ausztriával, mert nekünk is modern diplomácia kellene, de többet akarunk annyiban, hogy a paritás elvét szeretnők keresztülvittnek látni.

Rákóczi hamvai Torontálban.

— október 25.

Már csak két nap választ el bennünket attól a nev zetes eseménytől, hogy Rákóczi fejedelem és bujdosó társainak hamvai kétszáz esztendőszámkövetés után visszatérnek a hazai földre s keresztülvonulnak Torontálvármegye területén is.

A vármegye közönsége már teljesen főkészülve, ünnepi hangulatban várja a nagy napot, hogy minden tekintetben méltón fogadhassa a dicsőséges hamvakat.

A törékeny leány ezek folytán úgy tekintett az apjára, mint valami harci istenségre s glóriában állt, ha lépteit hallotta.

— Fel a fejvel! Vigyázz! Jobbra át! Vissza! Hátra!

Igy ment ez nap nap után. Valtozatossága ha volt, annyi volt az is, hogy súlyosznia kellett s rohamlépésben körülszaladta néhányszor a tágas verandát.

Tette mindezt zok szó nélkül. Egyszer, régen megpróbált ellentállani, ptyergelt egy kicsit, de a generális kurtavasat emlegetteit rögtön. — Szent Isten! csapta néha össze a kezét, én, aki annyi szilaj csikót letörtem már, ezt a kényes virágot ne tudjam átformálni!

„Beosztott Sáríka”, mint ahogy a kis lányt az apja sarzsija után nevezték, általános részvét tárgya volt, mikor ezek a hírek kiszivárogtak a külvilágba. A tiszt asszonyok közbevetették magukat elégszer az érdekében, de hát a vén Tószöghynek egyáltalában nem volt gyöngéje az asszonyi nem. Kaszárnyában élt gyermekkorra óta, a finomabb vonások sosem alakultak ki a lelkében. Egyszer megházasodott, mert nagyon kívánta a familia s mikor az a törékeny asszony itt hagyta apró leányával együtt, minden nagyobb lelki rázkódtatás nélkül folytatta a legényéletet.

Sáríka guvernántok mellett nőtt föl s biz-

Nagybecskereken.

A helybeli ág. h. ev. egyház a nemzet nagy szabadsághőseinek, Rákóczi, Thököly és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása alkalmából folyó hó 27-ikén délelőt fél 10 órakor ünnepélyes istentiszteletet fog tartani.

A nagybecskereki állami elemi iskolák is ünnepélylyel hódolnak a bujdosók hazatérő hamvainak. Hétfőn reggel fél 9 órakor istentisztelet lesz, amely után mindkét állami iskolában ünnepélyt rendeznek, melynek sorrendjét alkalmi beszéd, énekek és szavatok képezik. Az ünnepi beszédet a központi állami iskolában Tarkó János, az Eötvös-utcai iskolában pedig Okányi János tanító tartja.

A nagyikindai ünnep.

A vármegye által Nagyikindán rendezendő ünnepély programját már közöltük s most kiadjuk az alispánnak az ünnepélyről szóló s a küldöttség tagjaihoz intézett hivatalos értesítését, amely így szól:

Folyó hó 19-én kelt értesitésem kapcsán most nagybecsi tudomására hozom a törvényhatóság részéről Nagyikindán f. hó 27-én megtartandó ünnepély részleteit.

Az ott említett díszülés folyó hó 27-én este 7 órakor fog a nagyikindai városháza nagytermében a vármegyei főjegyző vezetése alatt megtartatni.

A díszülés ünnepi szónoka dr. Gyertyánffy László megyebizottsági tag lesz. Ezenkívül még egy vagy két szavalt fogja kiegészíteni az ünnepély tartalmát.

A villamosan kivilágított vasuti pályaházon való ünnepély hasonló fénynyel fog lefolyni. Ott a szent hamvakat vivő kivilágított kocsi ki fog nyitogatni s a vármegye koszoruját a megyei főjegyző teendő le, utána pedig Nagyikinda városát a nagyikindai polgármester.

Az oda- és visszaútas tekintetében intézkedtem, hogy Nagybecskerekéről déli 1 órakor egy, az összes résztvevők befogadására alkalmas nagy vonat állítassék be a motoros vonat helyébe. Vissza pedig Nagybecskerekre 10 órakor este külön vonat fog indulni, mely ide körülbelül éjfélutáni 1 órakor fog megérkezni s így csatlakozása leend a Módos felé induló hajnali vonat.

csak ávegházi növény lett belőle, gyöngye és gyöngéd, folytatása anyjának, arcbán, szokásban, ugyanegy vele.

— Szégyen, szégyen! süvöltötte olykor Tószöghy.

A vén kapitánynak két leánya volt, majd fölverték a várost a temperamentumukkal. Tiszti familiák összejövetelein épp úgy cigartettek, mint a nikotin mérgezőes kadét, a kisebbik egyszer berugta a bögő oldalát, a nagyobbik pedig megülte puszta szőrén, huzárosan a lovat.

— Ezekben van vér, a te ereidben aludtélj csörgedezik! harsogta ilyenkor odahaza a generális, akit — bizonyára méltóztattak már eddig is meggyőződni róla — távolról sem lehetett a nőnevelés fenkolt bajnokai közé sorolni.

Szegény Sáríkanak addig volt csak jó dolga, amíg az apja a kaszárnya istállóit bujta. Gyakran ebédelt egyedül, délután is pihent, mert ilyenkor az öreg levágta magát a diványra és alkonyatig aludt. Szántásodékkal nevezem alvásnak ezt a műveletet, mert a legénység — a békes egyetértésben élő és a katonasággal jó viszonyt ápoló fegyveresekkel együtt — azt mondta:

— A kegyelmes megint huzza a bőrt a fagyon.

Tószöghy még álmában is megmaradt kato-

A „TORONTÁL” tárcája.

A jószívű generális.

Tószöghy generálisról azt beszélték a svadronban, hogy még odahaza sem tud ellágyulni s megmarad annak a rideg katonának, aki miatt elkeseredett tisztek szoktak hajnalig borba fojtani bánatukat. Félit is töle mindenki s a kaszárnyában olykor repülő baletet tartott a legénység, surránó alakok követték egymást, miközben a generális a — sutba veve minden kegyeletet — különféle diffamáló és becstelen cselekedetekre hívta föl az összes szenteket. Az olyan megjegyzések aztán egyaránt vonatkoztak a kaszárnya lakóira örmeztől lefelé és fö felé.

Am az volt csak a cifra bál, amit odahaza rendezett a kényur.

Egyetlen gyermeke, az anya nélkül felnövekedett Sáríka, sokszor azt sem tudta magáról, hogy leány-e avagy rájcsulba vezényelt regruta? A méltóságos papát végtelenül elkészerítette a Sáríka egyénisége, amit katonás stílusban így fejezett ki:

— A gyerek pulya, mint egy kényes taeszkó. De meg fogom törni, katonavért ereszték bele.

ÚJDONSÁGOK ÉRKEZTEK női konfektóban, ugymint: kabátok, zakók,

gallérok és szörmeárúk, urí és fiu konfektóban: öltönyök, felöltők, téli kabátok, rövid gazdász kabátok, utazó és városi bundák stb.

Jutányos és pontos kiszolgálás. —————

KOVÁCS GEDEON NAGYBECSKEREKEN.

hoz is. E külön vonaton is érvényesek lesznek az összes kedvezményes jegyek.

Vágl mellékelve csatolom a törvényhatósági küldöttségi tagság jelvényeül szolgáló kokárdát.

A nagyikindai helyi bizottság az ünnepély sorrendjére vonatkozólag a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó.

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai halmainak hazaszállítása alkalmából Torontáivármegye közönsége, Nagyikinda városával karöltve Nagyikindán 1906. év október 27-én, szombaton emlék és fogadtatási ünnepélyt rendez, amelyre Nagyikinda város és vidéke közönségét tisztelettel meghívja, egyben felkéri a város közönségét, hogy a mondott napon házaikat fellobogóztassa, este pedig a városházától Koronaherczagon a vasutig kivilágítani sziveskedjenek.

Az ünnepség műsora: I. Szombaton d. e. istentisztelet, — d. e. 9 órakor a evang. ref., d. e. 10 órakor a róm. kath., ág. hitv. evang. és izraelita templomokban. II. d. e. 11 órakor az állami polgári leányiskola emlékünnepélye az iskola dísztermében. III. délután 4 órakor a főgimnázium emlékünnepélye az intézet tornacsarnokában a következő műsorral:

1. Himnusz. Előadja a tanulók zenekara. 2. Imát mond Vakarcs Kálmán főgimnáziumi tanár. 3. Rákóczi kesergője. Kuruc népének. Éneklí a tanulók zenekara. 4. Rákóczi. Irta Veszely Géza. Szavalja Popp Géza V. o. t. 5. Ünnepi beszédet mond Szabó Kázmér főgimnáziumi tanár. 6. Őszi harmat után. Kuruc népének. Éneklí a tanulók zenekara. 7. Rákóczi Ferenc. Irta Tóth Endre. Szavalja Perkov László VIII. o. t. 8. Boka kesergője. Előadja a tanulók zenekarából alabul kvintett. 9. Bujdosó Rákóczi. Kuruc népének. Szavalja Fekete László VI. o. t. 10. Szózat. Éneklí a tanulók zenekara.

Este 7 órakor Torontáivármegye küldöttségének diszülése a városháza nagytermében. V. Ezután a városházától zeneszó, fáklya és lampion fénye mellett kivonulás a vasuti indóházhoz. VI. A hamvakat vivő vonat este 9 óra 18 perckor történő megérkezése után a polgári dalárda alkalmi éneke, a hamvak beszentelése, Torontáivármegye és Nagyikinda város koszorúinak elhelyezése, a dalárda éneke. A vasuti peronra csakis belépő és igazoló-jegygyel lehet bejutni. A jegyek Vanyel Géza várcsi jegyzőnél a hivatalos órák alatt kaphatók.

A községek ünnepi.

Jankó Ágoston alispán valamennyi főszolgabíróhoz a következő rendeletet intézte:

A törvényhatósági bizottságnak folyó év október hó 15-én tartott rendes őszi közgyűlésén elhatároztuk, hogy folyó hó 27-én a vármegye területén az összes felekezettek templomaiban ünnepi istentisztelet, az összes iskolákban emlékünnepet tartassanak s hogy 27-től 29-ig bezárólag, vagyis 3 napig a vármegye összes községei fel legyenek lobogóva. Ennek folytán sziveskedjék intézkedni, hogy a községi előjáróságok és képviselőtestületek úgy az istentiszteleteken, mint megfelelő módon az iskolai ünnepélyeken is

jeljenek meg, valamint hogy a közönség is felkéréssek, hogy 3 napig lobogózza fel házaikat. Egyben sziveskedjék figyelmét arra is kiterjeszteni, hogy ezen ünnepi vagy gyászistentiszteletek minden községben az ott kifejtendő legnagyobb fényvel tényleg megtartassanak.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Október 28. Állami tisztviselők gyűlése.

Október 31. Tanitók gyűlése.

November 12. Közig. biz. ülés.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Cséh Elek homonnai felsőkereskedelmi iskolai tanárt, akit nemrégiben helyeztek el Nagybecskerekre, a homonnai felsőkereskedelmi iskolához, a VIII-ik fizetési osztályba igazgatóvá nevezte ki.

— **Nagyikinda város új rendőrkapitánya.** Torontáivármegye főispánja Kajtár Jenő nyugalmazott főszolgabíró Nagyikinda város rendőrkapitányává kinevezte.

— **A főgimnáziumi bizottság ülése.** A főgimnáziumi bizottság tegnap délután dr. Perics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelynek egyedüli tárgya a beérkezett tandíjmentességi kérvények elintézése volt. Tandíjmentességért folyamodott összesen 57 tanuló s ezek közül a bizottság 43 tanulóknak teljesen elégedte a tandíjat, 14 tanuló pedig féléndíj kedvezményben részesített.

— **Krassószörényvármegye új alispánja.** Mint Lugosról jelentik, a tegnapi folytatolagos megyei közgyűlésen ejtették meg az alispánválasztást. Alispánná nagy többséggel Issekutz Aurél főjegyzőt, főjegyzővé Tabajdy Zoltán karánsebesi főszolgabíró választották meg.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a módosi iparosok segélypénztárának alapszabályait a megerősítő záradékkal ellátta.

— **Zsiross Lajos jubileuma.** A nagybecskereki kir. törvényszék elnöke, Zsiross Lajos kuriai bíró tudvalevőleg a jövő hónapban éri el 25. évfordulóját. Ebből az alkalmából a bírói kar tegnap délután tartott értekezleten elhatározta, hogy a jubileum napján, azaz november 17-ikén délelőtt testületileg fogják szeretettel elnöküket üdvözölni. Küldöttségi-

leg gratulálnak majd a helybeli ügyvédek, valamint a törvényszék tisztviselői is. Este a kaszinóban pedig banket lesz a jubiláns tiszteletére, melyre meghívják az összes hatóságokat és testületeket.

— **Tanítók gyűlése.** Megirtuk, hogy a délmagyarországi tanító-egylet október hó 31-ikén Nagybecskereken gyűlést tart a fizetésrendezés ügyében. Az egyesület elnöksége most a gyűlésre a következő meghívót bocsátotta ki:

Hazánk tanitósága már 40 éve epedve várja sorsának jobbrafordulását. Becsületes, de nehéz ténykedésében, melynek mozgató rugója mindenkor a tiszta, lángoló hazaszeretet és a tökéletesedés iránti nemes törekvés vala, jutalom és elismerés helyett számtalanszor keserű csalódás érte. A jelen sem vigasztal. Ezért engedve a délmagyarországi tanitók ama közhíjának, hogy sérelmeink orvoslása érdekében most az utolsó órában önérttel nyitlan emeljük fel szavunkat, Nagybecskerekre folyó évi október hó 31-ikére, délelőtt fél 11 órára rendkívüli közgyűlést hívunk össze, melyre a Délmagyarországi Tanító-Egylet tagjait tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés egyedüli tárgya: A tanitók fizetésrendezésének ügye. Előadók: Banyai Jakab, nagybecskereki állami iskolai igazgató. Schenk Jakab, egyleti elnök. Z utty Béla, egyleti titkár.

A gyűlést a vármegye-háza nagytermében tartják meg. Akik éjjeli szállásra igényt tartanak, azt jelentésük be idejekorán Baaden Károly igazgatónál.

— **A sztrájkvezér.** A Dunygerszky-féle szőnyeggyár munkásainak egy része tudvalevőleg sztrájkban áll s a sztrájkolók természetesen mindent elkövetnek, hogy a gyárnak még dolgozó személyzetét is csatlakozásra bírják. Ez azonban nem történik a legbékésebb eszközökkel, amit bizonyít egy Klein György nevű munkásnak az esete is. Klein a sztrájkolók egyik lelkes vezető embere, aki tegnap Spitz Mariska, Göttl Katalin és Fischer Borbála szőnyeggyári munkásnőket rá akarta bírni, hogy ők is szüntessék be a munkát. Mivel a leányok erre nem voltak hajlandók, Klein néhány társát magához véve, meg akarta verni a védtelen leányokat, akik erre ijedtükben színlag meghajoltak a sztrájkolók kívánsága előtt, később azonban feljelentést tettek ellenük a csendőrségnél, amely személyes szabadság megsértése címén Klein ellen megindította az eljárást.

— **Tolvaj szeméthordók.** Krpuccsin Áca és Lukics Luka városi szeméthordók tegnap déliben Amend Rezső kereskedő Jenő főhercege utcai lakásából különféle pal ckokat és egy kis hordó köolaját akartak elvinni olyképen, hogy azt a hulladékok kihordása alkalmával a szemétkocsiban rejtették el. Szádukkukat azonban egy házbéli lakó észrevette és a tolvajokat átadta a csendőrségnek.

— **Játék a fegyverrel.** Végzetes baleset történt tegnapelőtt a krassószörényvármegyei Nagyszurdok községben. Rad József 15 éves lakos-

nának. Azok a himes pillangók a gyakorlótérre vezették s ott dirigáltatták vele a svadront igen ingerült stílusban.

— **Előre! Vigyázz, rajta!**

Nagyon haragudott olyankor is, sőt a kutya-mosó szakvéleménye szerint, ha álmában beszélt, kettővel magasabb hangot használt.

Sáríka ilyenkor künn állt a verandán és álmódosított a tizenhatéves gyermekek búbájával. Ezek az álmok nagyon szépek voltak, mert nem maradt meg bennök semmi a valóságból. Egy idő óta pedig sokat gondolt Bisztray Ferenc, a svadron kadétjére, aki csodálatos nyíltszívűséggel panaszlotta el keserves sorsát.

— **Mert lássa, Sáríka nagysád,** mondta sokszor meghánytorgatom az elmémben, hogy kénytelen vagyok-e kitenni magam ennyi meg-eláztatásnak? Hála Istennek, nem szorultam rá, a kamataim kamataiból is megélek, a kegyelmes ur mégis meg akarta velem a minap tisztítani a lovakat.

A leány szent borzadályal csapta össze apró tenyereit.

— **Oh, apa borzasztó tud lenni.**

— **Igaza van, borzasztó.**

Letárgyalták az öregot, végül könyezett mind a kettő. Ugyanakkor történt ez, mikor a kincstári asszonyok kimondották, hogy Sáríka szenvedéseit nem nézhetik többé nyugodt szívvel. A vén csalátlótól meg kell szabadítani, még pedig radikális módszerrel. Egyszerűen férjhez adják. Napsugárból szőtt egyénisége gyöngédséget kíván, Bisztray Ferenc pedig tönkretenné valami kardos menyecske. A két gyereket az Isten is egymásnak teremtette. — Istenem, mi kell nekik! Csók, ábránd, a fiúnak esetleg katonáskodnia sem muszáj.

Aztán fondorlattal úgy rendezték a dolgot, hogy sűrűbben találkozzanak. Az oszonnákon egymás mellé kerültek, a tisztai majálison pedig egész magukra hagyták őket.

Sáríka, meg a fiu a romlatlan mesebeli szívek kedélyével húzódtak meg a lombátoros lugásban. De a szerelmet csak érezték és imádták szentség gyanánt, anélkül, hogy szabad volna azt kimondani. Más nem tud úgy szeretni, mint a fiatal szív, mikor első áldozatát hozza. A szemében, arcában, vére lüktetésében ott honol az érzés, de rejtegeti, hogy senki meg ne lássa. Csupa naivság a szerepük, beszél róla az egész világ, csak ők kűzködnek még és titkolóznak abban a hiszemben, hogy ez titok is marad örökké. Igen, romlatlan lelkű felebarátaim a szerelemben. olyan erős az ő elhatározásuk, hogy még a sír mélye sem árulja el.

A generális néha arra tartott feljűk és metsző gúny volt a szava:

— **Turbékoló huszár! Ki látott már ilyen!**

Valami nagyon azért nem haragudott, sőt megvillant agyában az a gondolat, hogy ez a tejfőlös gyerek elvehetné Sáríkat, aztán kinlődjanak együtt a maguk gyámoltalanságában.

Epp azért később sem haragudott meg, ha Bisztray Ferenc ott találta a verandán, amint segített pamutot gombolyítani.

— **Gyakran sirsze-e a mamád után, kis fiam?**

— **fordult ilyenkor feljűe.**
Oh, ez roppant szűgyen volt, még Sáríka is elzokogta este, magára maradva, a keserűséget. De a holnap új örömökkel érkezett rendesen. Sokezer egy szál virág volt az egész, de fölért magannyi rózsáskerttel. El lehetett beszélgetni róla, hogy mit szimbolizál a viola, a nárcisz, — ezt pirulva ejtették ki ajkai. Ez — az égő szerelem.

— **Oh, a mi sorsunk olyan közös sors —** sóhajtott néha a fiu.

A leány azt mondta rá:

— **El fogok menni apácának. Akkor leg-** alább nem szenvedek.

Ilyen beszéd láthatólag megdöbbenette a fiut. Az első szerelem ügyetlen, jámbor, szen-

velgő hazugságainál különben senki sem tud megdöbenni.

— **Sáríka, maga nem való apácának.** Az szomorú pálya. Ott meg szoktak halni.

— **A halál sokszor jó.** Engem sem siratna meg senki. Talán az öreg szakácsné, de apa bizonyára nem és más sem.

— **Maga tu'oz Sáríka,** mert ha úgy ismerné a világot, mint én, akkor nem mondana ilyeneket. Arra nem gondolt, ugy-e, hogy valakinek megrepedne a szíve?

— **Nem, én értem senki sem hal meg bá-** natában, hiszen nem szeret engem senki.

— **Sáríka, maga ismét tu'oz,** mert ezt csak én mondhatom joggal. Én, aki faradtan vergődik a világban és csupa részvétlenséggel találkozom.

Gyönyörű nyári délután volt, szelid szellő fujdogált homlokuk körül. Messziről id hozta a folyó partján lefolyó trombita-gyakorlatok hangját, azonkívül csak a generális horkolása zavarta a csöndöt.

A két gyerek lelkét egészen varázsába vonta a sok édes számárság. Ültek egymás mellett gyáván, bátortalanul, beszélve az al a hangtalan beszéddel, amelyet csak ők értenek.

A fiu keze már ott pihent a leányén, de az a szó, amely minden átmenetet megalkot, csak késett.

Akkor történt, hogy a generális nyilván háboruba álmodta magát, mert már megint vezényelni kezdett:

— **Előre, mit tárod a szádát! Rajta!**

A két szerelmes összeresztent. Majd egymásra néztek csillogó szemmel, elmosolyodtak és...

Tessenek elhinni, hogy ami ezek után következett, az már sablon. Magam részéről legialább semmi újat nem találok benne.

Sz. Szigethy Vilmos.

inas a szerencsétlen, aki egy régi, rozsdás pisztolyal játszott. A pisztoly elszűlt és a golyó térdkalácsába fúródott. Ápolás végett a temesvári kórházba szállították, ahol lábát amputálni kellett.

Színház.

Beregi Oszkár vendégjátéka.

A Nemzeti Színház fiatal gárdájának egyik legtehetségesebb tagja tegnap Hamlet szerepében mutatta be nagyszabású művészetét: a nagybecskereki közönségnek. Örömmel konstatáljuk, hogy Beregi vendégszereplése nagy erkölcsi és anyagi sikert hozott. És méltán, mert Beregi ezen alakítása a legtekélyesebb Hamletnek egyike, aki megközelíti az eszményt, melyet a halhatatlan költő e sokat magyarázott alakjáról magunknak alkottunk. A Beregi Hamletjének alapvonása a rezignáció. Atyjának váratlan halála, anyjának meglepő második férjhezmenetele megfosztották Hamletet a trónralépés minden reményétől. Ugy érzi, hogy csak tűrik, minden lépését undok udvaroncok figyelik. Kezdi utáni az egész környezetét. Semmi sem vonzza már, még a női szépség is guny tárgyává válik nála. A dán herceg ezen skeptikus, világgyűlölő oldalát domborítja ki legjobban Beregi s ebből fejt ki Hamlet egész jellemét. Az egyetlen benne élő melegebb érzés az elhunyt apja iránt való kegyelet, anyja és Horatio iránt való szeretete.

Ezeket az érzéseket élénk színekkel festette a vendégművész s már első monológja nyomában viharos taps és tetszésnyilvánítás járt. De végig kellene vezetnünk az olvasót a költő egész alkotásán, hogy kimutassuk, mennyire elmélyedt komplikált szerepébe. Annyi bizonyos, hogy alkotása maradandó emléket hagy a néző lelkében, annyival is inkább, mert a két kiváló Hamlet, melyet a becskereki színpadon láttunk, az ifjabb Salvini és Molnár László Hamletje lényegesen eltért a Beregi felfogásától. S talán éppen ez a legnagyobb érdeme Bereginak, hogy ebben a legünnepeltebb művészeknél agyonjátszott s a legkiválóbb esztétikusoktól agyonmagyarázott darabban új és eredeti tud lenni.

A közönség, mely a színházat az utolsó helyig megtöltötte, különösen a Lenni vagy nem lenni monológ és Oféliával való jelenete után számtalan kihívással és szünni nem akaró ünnepléssel hállta meg a vendégművésznak a szokatlan élvezetét.

A többi szereplők, nevezetesen S. Kürthy Margit (egy megindítóan egyszerű és közvetlen Ofelia), Ernyei Remete, Sik, Polgár, Papp Ilona, Molnár Vilma, Szalóki Virányi, a legszebb sikerrel azon igyekeztek, hogy a vendég mellett megállják helyüket. —r.

* A kísértetek. Ma este kerül bemutatásra nálunk Ibsen nagyírú drámája, „A kísértetek“, amelynek Oszvald szerepében másodszer lép föl vendégképpen Beregi Oszkár. A többi szerepeket Molnár Vilma, Ernyei János, Virányi Sándor és Szabados Gizike játsszák.

* Disztribúció. A színházban Rákóczi fejedelem és bujdosó társainak hazahozatala alkalmából október 27-ikén, szombaton disztribúció lesz, amelyen előadják dr. Prónai Antal „Rákóczi zászlója“ című melódramáját, amelynek zenéjét Szent-Gály Gyula szerzette. Utána II-ik Rákóczi Ferenc fogsága kerül színre.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A hajó tolvajai. Szerbittebe község határában a nyáron kikötött a Béga a budapesti Gazdasági Bank „Rózsa“ nevű hajója, amelyen Kranics Hasszán török alattvaló volt hajóslegényi minőségben alkalmazva. Kranics ekkor összebeszél Izákovics Bogdán szerbittebei révészszel, hogy a hajóból éjjel majd néhány zsák búzát visznek el, eladják s a haszon megosztanak. A jó fogás reményében már előre is jókat ittak, később azután azzal váltak el, hogy este 10 órakor találkoznak a hajónál. A jó Hasszán hazamenet még néhány kocsmaiba tért be és tíz óra tájban teljesen elázva dülöngélt a hajójára, ahol nyomban elaludt. Pont 10 órakor megjelent a hajónál a révész, szintén illuminált állapotban s miután sehol se látta a törököt, iszonyuan dörömbölni kezdett a hajó oldalán. A nagy zajra végre felcsodott a török, de felébredt a hajó kormányosa is, aki aztán megfigyelte, amint az ittas tolvajok egyenkint lecipelik a búzázsákokat a hajóról s mikor már

azt hitték, hogy rendben van a dolog, nyakon csípte őket.

A nagybecskereki kir. törvényszék Makk József törvényszéki bíró elnöklésével ma tartotta meg ez ügyben a tárgyalást s a vigyázatlan tolvajokat 2—2 havi fogházra ítélte el. Az ítéletben a felek és az ügyész is megnyugodott.

§ Csaló kereskedő. Fischer János volt zichyfalvai kereskedő, mikor látta, hogy a fűszerüzletével nem tud boldogulni, azt eladta Lederer J. M. verseci cégnek 1300 koronáért s a pénzt apósának, Neidenbach Józsefnek adta, aki azon a saját neve alatt új üzletet nyitott, amelyben a vejtétette megüzletvezetőnek. Eddig még rendben volna a dolog, csak hogy Fischer számos temesvári és fővárosi cégnek nagyobb összegekkel tartozott szállított áruk fejében, akik most csalás miatt feljelentést tettek Fischer ellen. A cégek közül Deutsch Márkus 960, Weisz Gerzon és Társa 560, Weisz Sándor és Fia 59, Metz S. utóda 250 és Schmiedek és Grünstein 1000 korona erejéig volt az ügyben érdekelve.

A nagybecskereki kir. törvényszék mai tárgyalásán a tanúk kihallgatása után fenforogni látta a szándékos csalást és Fischert 6 havi börtönrre és 40 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott felebbezett, az ügyész megnyugodott az ítéletben.

§ Az adóhátralék. Ferenczi István torontaltordai lakos adóhátralékban volt, amiért 2 lova és 2 csikója ellen elrendelték a végrehajtást. Mikor a végrehajtó, Ajváz Izák, Csuresics Lázár rendőrrel megjelent Ferenczinél, ez annyira dühbe jött, hogy össze-vissza legazemberezte a végrehajtót, a szolgabíró, a rendőrt és minden élő embert, majd haltat ragadott s a végrehajtót rendőrszűl kizavarta a házból.

Hatóság elleni erőszak vétsége címén ma a nagybecskereki kir. törvényszék Makk József törvényszéki bíró elnöklésével megtartotta a tárgyalást Ferenczi ellen, akit számos terhelő tanú kihallgatása után 7 havi börtönrre és 20 korona pénzbüntetésre ítéltek. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott ellenben felebbezett.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott. Az elnök tíz órakor megnyitja az ülést, hitelesíteti a mult ülése jegyzőkönyvét s beterjeszti a beérkezett irományokat.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter több kisebb törvényjavaslatot terjeszt be, amelyet kiadnak a bizottságoknak. Azután folytatták az iparfejlesztésről szóló javaslat részletes tárgyalását.

A vita során ma elsőnek Popp István nemzetiségi szóal föl, akinek nem kell a javaslat, de egyben több módosítást nyújt be.

A módosításokat nem fogadják el. Utána Éber Antal beszél, aki az iparvállalatok tételénél ajánl módosítást.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elfogadja a módosítást, mire a Ház is elfogadja.

Ismét Éber Antal szól a hazai ipar védelme érdekében s azonkívül kívánja, hogy a villamos áram lopására vonatkozó intézkedés terjesztessék ki Horvátországra. Polónyi Géza igazságügyminiszter kijelenti, hogy ez irányban meg fog történni az intézkedés.

Mezőfi Vilmos az iparfejlesztéssel kapcsolatban azt kívánja, hogy a munkások kizsákmányolása akadályoztassék meg s azt fejtegeti, hogy a munkások védelméről törvényhozásilag kell gondoskodni.

Maniu Gyula nemzetiségi nem fogadja el a javaslatot, mert szerinte a kormány a nemzetiségeket az ipar terén is elnyomja s végeredményében a javaslat is erre tendál.

Szterényi József államtitkár visszatartja azt a vádat, mintha a nemzetiségeket az ipar terén is elnyomná. A kormány nem tesz különbséget az ipar terén a nemzetiségek szerint s az országban lakó minden iparos érdekét szívén viseli s az ipart nemzetiségi tekintet nélkül mérlegeli.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter hangoztatja, hogy a kisipar érde-

keit a kormány a legteljesebb mértékben istápolja s a javaslatban ez kifejezésre jut. Issekutz Győző támadja Maniut s rámutat vádjainak valótlanúságára. A javaslatot elfogadja.

A javaslat részletes tárgyalását most a 6-ik szakaszról megszakítják.

Miután elhatározzák, hogy a Rákóczi ünnepségekre s a halottak ünnepére való tekintettel november 3-ig a képviselőház szüneteljen, az ülés ezzel véget ért.

A főrendiház küldöttsége a Rákóczi-ünnepen.

Budapest, október 25. (A „Torontál“ ered. táv.) Az orsovai Rákóczi-ünnepélyen a főrendiházat egy öttagú küldöttség fogja képviselni Nákó Sándor gróf, a fiumei kormányzó vezetésével. A többi főrendek az elnök vezetésével vesznek részt a budapesti ünnepélyeken, míg Kassán és Késmárkon ismét egy öttagú küldöttség fogja a főrendiházat képviselni.

A pápa betegsége.

Budapest, október 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A pápa betegségeiről Rómából a következőket jelentik: A pápa néhány nap óta beves fájdalomokról panasz-kodik a jobb lábában. Az orvos feltétlen nyugalmat ajánlott. Tegnap hirtelen csuzos roham támadta meg a pápát úgy, hogy ágyba kellett feküdnie. Az orvos nyilatkozata szerint a baj nem tartós.

Az új külügyminiszter és a hármasszövetség.

Budapest, okt. 25. (A „Torontál“ eredeti táv.) Berlinből jelentik: Mértékadó politikai körökben itt az a nézet van elterjedve, hogy az új külügyminiszter, báró Aehrenthal hivatalbalépésével Ausztria-Magyarország külügyi politikája, különösen a hármasszövetségre vonatkozólag nem fog változást szenvedni. Aehrenthal bárót a német diplomáciai kar évek óta ismeri s megvannak győződve róla, hogy az a hir, mintha az új külügyminiszter a hármasszövetség ellensége volna, csak legenda. Ellenkezőleg olyan embernek ismerik, aki őszinte hibe az olasz-német-osztrák-magyar szövetkezésnek s hogy ezt jövőendő működésének alapjául fogja tekinteni, ami nem zárja ki az Oroszországgal való jó viszony fentartását is.

Villamos vasuti sztrájk a fővárosban.

Budapest, október 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délelőtt a fővárosban váratlanul kitört a villamos vasutak alkalmazottainak sztrájkja. Eddig úgy volt, hogy a sztrájkot sikerül elsimitani, de azután az alkalmazottaknak tudomására jutott, hogy az egyik villamos vasuti társaság vezetője Csöke Ferenc kereskedelmi miniszteri tanácsos előtt kijelentette, hogy az alkalmazottak mozgalmát csak hatalmi kérdésnek tekintik, mire úgy a közuti, mint a városi villamos vasutak alkalmazottai kimondták a sztrájkot s délelőtt 11 órakor megszűnt a villamos kocsik forgalma. A forgalom szünetelése nagy zavart kelt a fővárosban. A villamos kocsik az utcákon állanak azon a ponton, ahol a sztrájk kimondásakor voltak. A sztrájkolók falragaszokat bocsátottak ki, amelyeken felszólítják a közönséget, hogy egyáltalán ne szálljanak föl villamos kocsira, mert nem állanak jót a biztonságukért.

Franciaország új kormánya.

Budapest, október 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: A Clemenceau elnöklele alatt véglegesen megalakult új francia kormány tegnap délután tartotta meg első tanácskozását, amelyen a miniszterium programjának megállapításával foglalkoztak. A kormány e hó 29-ikén fog a kamarának bemutatkozni. Liberális köztársasági körökben az új kabinet kedvező fogadtatásra tarthat számot, mert teljesen magán viseli Clemenceau egyéniségének bélyegét.

Határidő-újszlet.

Budapest, október 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai főzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengri) and Price.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről. Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra: Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p. Pancsováról: délután 5 óra 40 p. Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p. Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról: Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p. Szeged-Budapestre: d. a. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p. Szegedre: (motorkocs) d. a. 1 óra. Nagyikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p. Temesvár, Versez, Alibunára-Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p. Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.

Nyiltér.*

Figyelem! Csak a „Tempel-forrás” és „Styria-forrás” van mint rohitschi savanyúvíz törvényesen védve.

Országos kutkezelőség Rohitsch-Sauerbrunn.

(922a-22)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, esütörtök, október hó 25-én: Beregi Oszkár. a budapesti Nemzeti Színház művésznéke bucsufelléptével:

KISÉRTETEK.

Színmű 3 felvonásban.

Személyek:

Alving Heléna, Alving százados és kamara-özvegye; Alving Oszvald, festő fiú; Manders, lelkész; Engstránd, asztalos; Engstránd Regina, Alvingné háznál; Molnár Vilma; Beregi Oszkár; Ernyei János; Virányi Sándor; Szabados Gizike.

Közdete 8 órakor.

Holnap, péntek, október hó 26-án:

Drótos tót.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos szöllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.

900-x 9

Két

butorozott szoba

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x 74)

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(853-x 31)

Szeged-nagyikinda-nagybecskereki egyesült h. é. vasut.

Érvényes: 1906. évi október hó 1-étől.

Main railway schedule table with columns for Oda (Szeged, Karlova, Nagybecskerek) and Vissza, listing train numbers, times, and stations.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.